BERZELII PARK

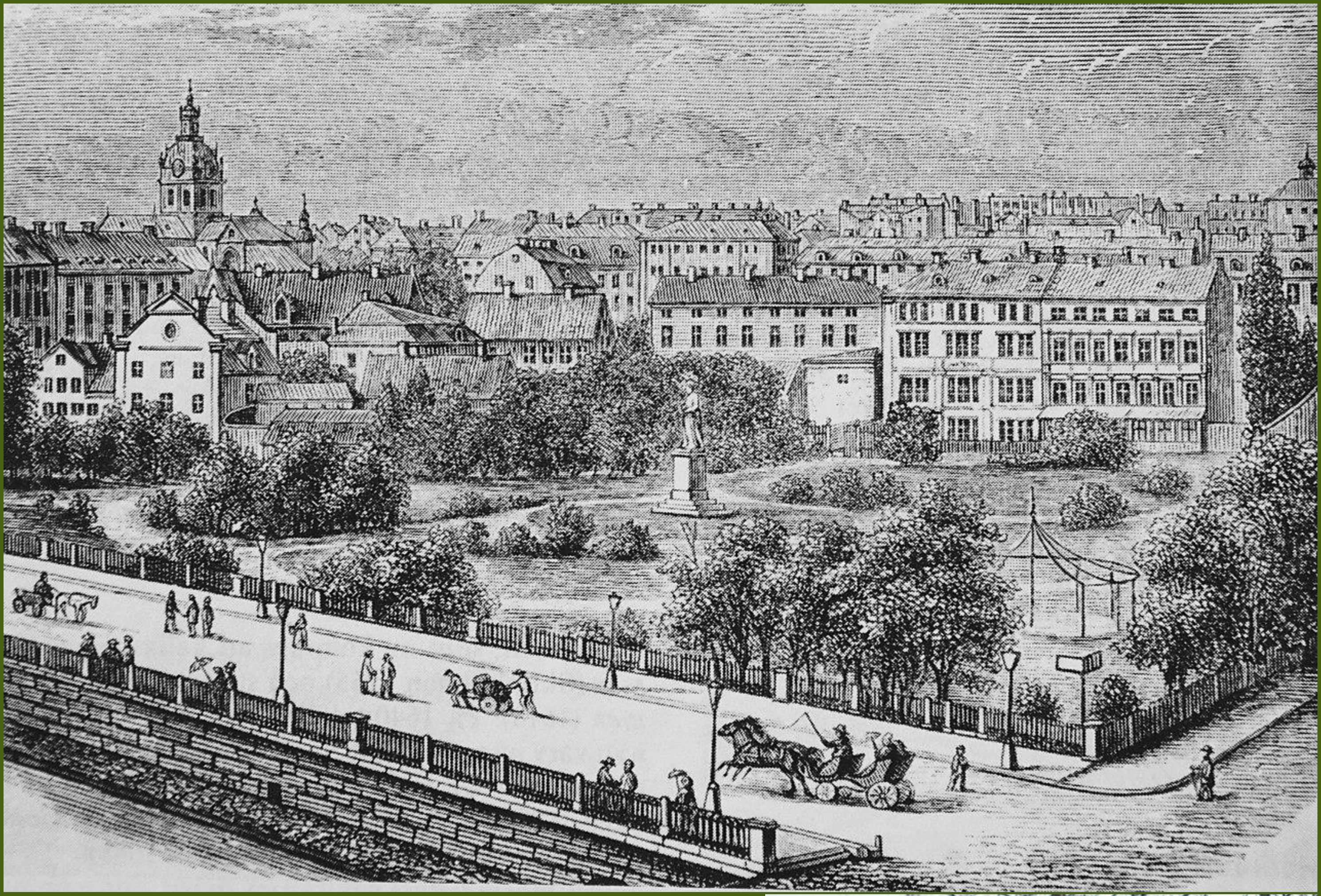

Den nyanlagda parken med Nybron (Ladugårdslandsbron) i förgrunden, 1850-tal.

Carl Milles "Lekande björnar".

Texter/bilder Wikipedia/bildspel Anders Dernback

BERZELII PARK

Berzelii park är en park i centrala Stockholm mellan Nybroplan, Hamngatan och Norrmalmstorg. Där parken ligger sträckte sig tidigare den stinkande Packaretorgsviken vilken på 1830-talet började fyllas igen. Parken utformades av trädgårdsarkitekten Knut Forsberg. Sitt nuvarande namn fick Berzelii park i samband med att Carl Gustaf Qvarnströms staty av kemisten Jöns Jacob Berzelius avtäcktes 1858. Innan parken anlades, utgjorde området den del av Nybroviken som kallades Packaretorgsviken eller "Katthavet". Viken, som till större delen bestod av träskmark, fylldes igen mellan 1838 och 1848 efter ett förslag från Karl XIV Johan. Delar av gjutjärnsräcket på parkens östra sida kommer från en stensatt kajanläggning vilken 1838 ersatte den gamla Ladugårdslandsbron som gick över Ladugårdslandsviken mellan nuvarande Arsenalsgatan och Nybrogatan.

Jöns Jacob Berzelius, av sig själv och sin samtid kallad Jacob Berzelius, född 20 augusti 1779 i Väversunda sörgård i Väversunda, död 7 augusti 1848

BERZELII PARK

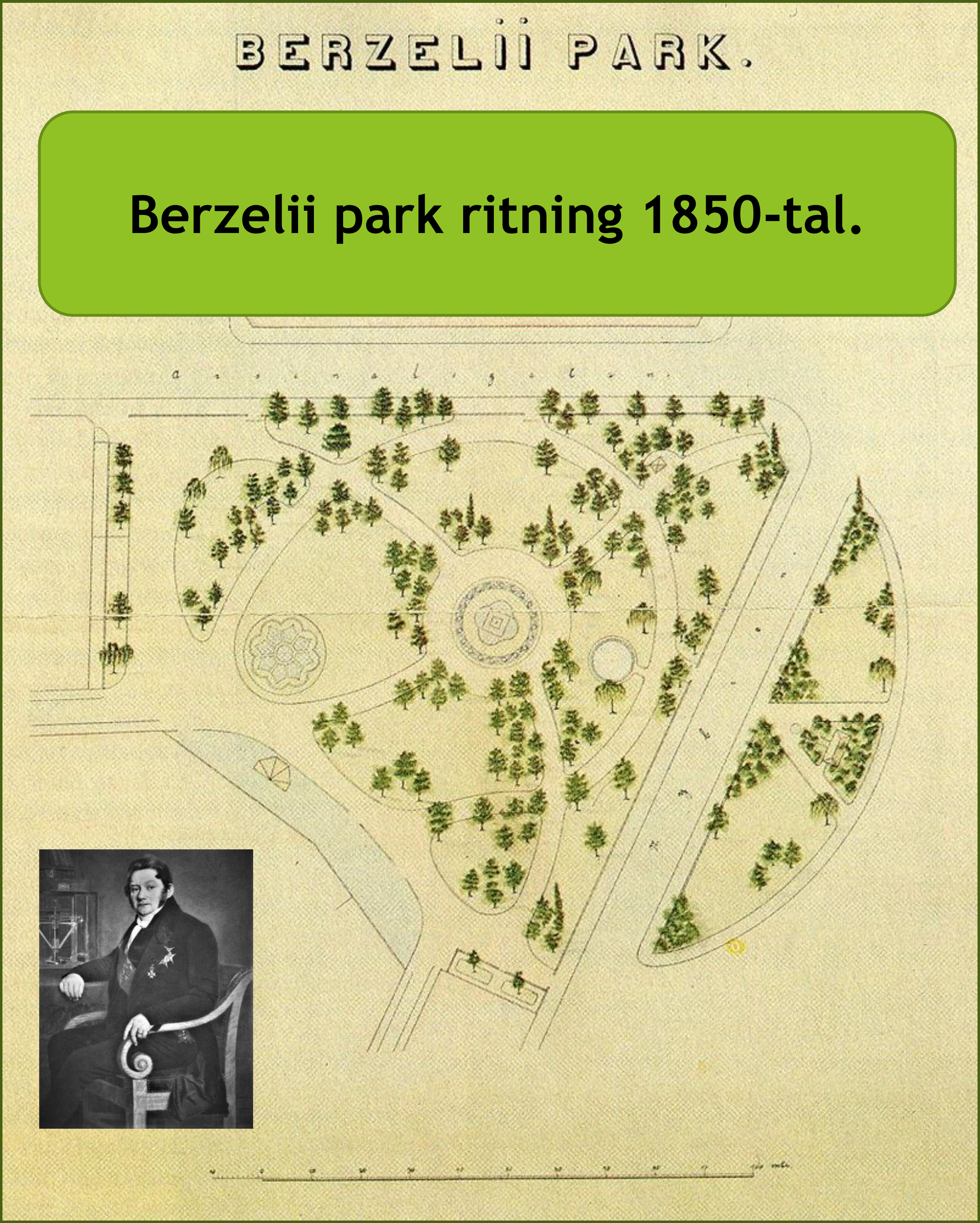

Berzelii park ritning 1850-tal.

BERZELII PARK

Parken ritades av landskapsarkitekt Knut Forsberg och började anläggas 1852, och följande år kunde dess gräsmattor och grusgångar öppnas för Stockholmarna. Heinrich Robert Berns öppnade 1854 ett schweizeri där Chinateatern nu ligger, vilket snabbt blev populärt och där bland annat August Blanche var stamkund. Parken har sitt namn efter Jöns Jacob Berzelius (1779-1848), svensk kemist, professor vid Karolinska Institutet och sekreterare i Kungliga Vetenskapsakademien, som även står staty mitt i parken. Berzelius var den mest framstående svenske vetenskapsmannen under sin tid och en stor del av sitt liv bodde han i fastigheten på närliggande Nybrogatan 9. Efter hans död tog Vetenskapsakademien initiativ till att resa en staty över honom.

Parken, som har haft flera namn, kallades först Nybrosquaren, därefter Berzelii lund, vilket snart ändrades till Berzeli park1863 öppnade Berns sitt nya etablissemang Berns salonger vid parkens södra sida. Stället blev snabbt blev ett populärt vattenhål och träffpunkt bland Stockholms borgerskap.

BERZELII PARK

Jöns Jacob Berzelius, av sig själv och sin samtid kallad Jacob Berzelius, född 20 augusti 1779 i Väversunda sörgård i Väversunda, död 7 augusti 1848 i Stockholm, var en svensk friherre, kemist och naturforskare, som har fått epitetet "Den svenska kemins fader". Han upptäckte grundämnena cerium, selen, kisel och torium, samt har fått två mineral uppkallade efter sig, Berzelianit och Berzeliit.

BERZELII PARK

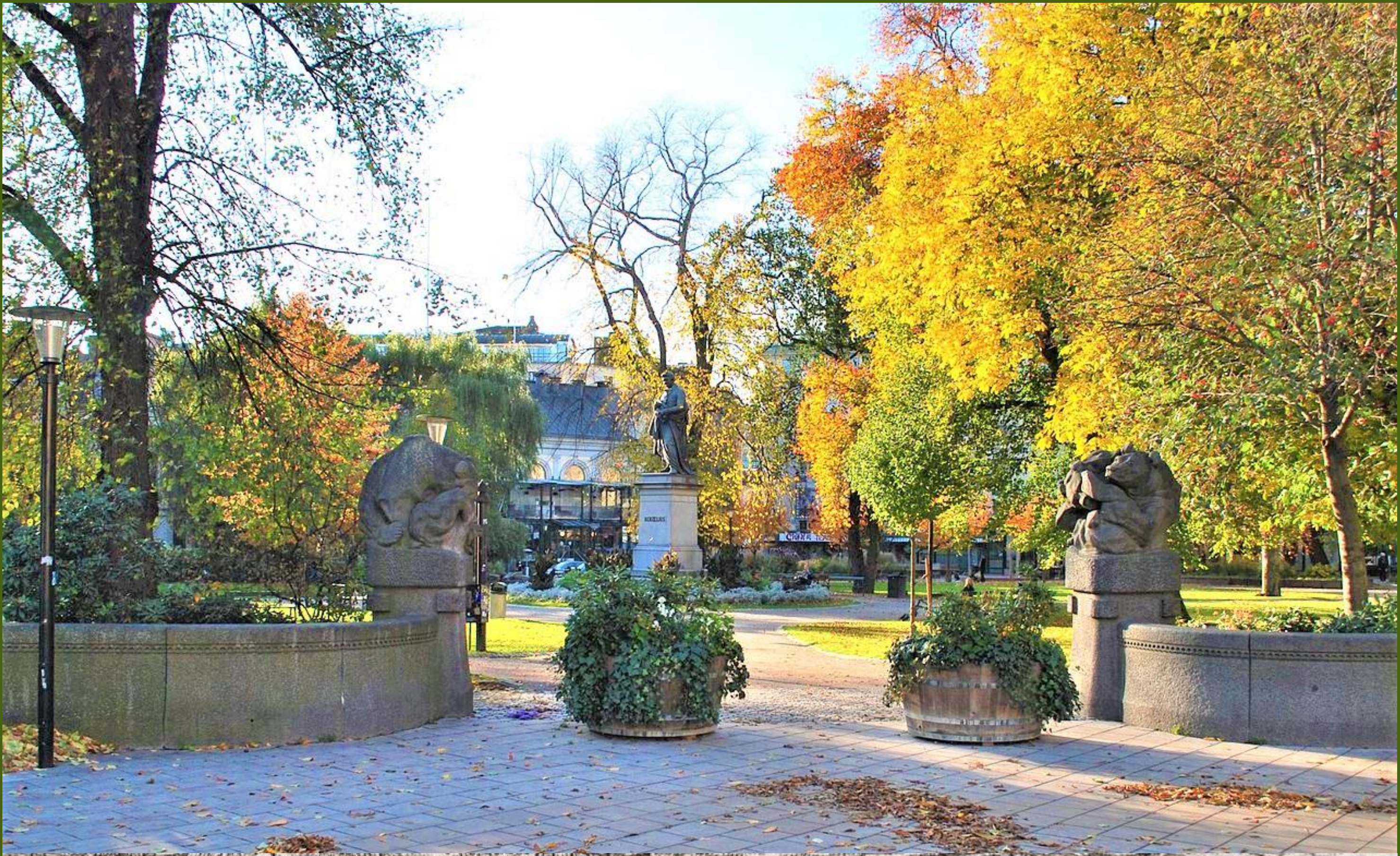

Ladugårdslandsbron och Ladugårdsviken i Sueciaverket 1693. Till vänster syns Blasieholmens byggnader och i bildmitt Holmkvarnen.

BERZELII PARK

Berzelii-kravallerna
Sommaren 1951 var parken skådeplats för de så kallade Berzelii-kravallerna, då ungdomar samlades i parken efter att ha varit ute och roat sig. Kravallerna växte gradvis i styrka under ett antal kvällar efter att polisen gripit misstänkta brottslingar den 20 juli. När anhängare till dessa senare samma vecka kom till parken sände polisen en större styrka som röjde upp i området. Ytterligare ett par stökiga nätter följde, med gradvis fler deltagare, samt en motsvarad upptrappning från polisens sida och medias uppmärksamhet. Kulmen kom den 26 augusti med polis från fem städer kallades in tillsammans med militärpolis, som ställdes mot omkring 3 000 civila. Då händelserna senare analyserades kom man till att både en rådande polisstrejk med avsevärt minskad bemanning till följd samt bristen på sysselsättning för sommarlediga ungdomar varit orsak till kravallerna.

BERZELII PARK

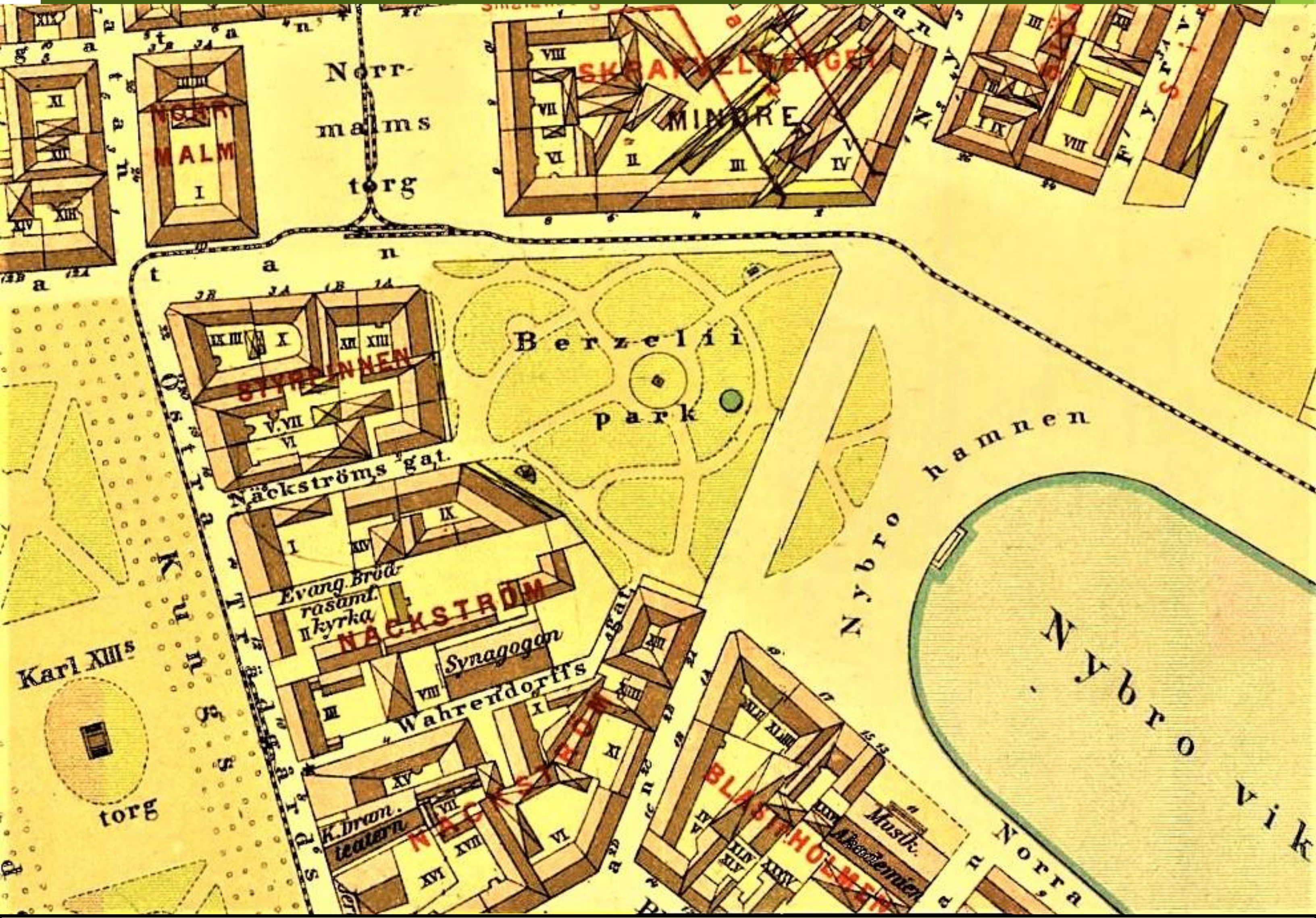

Den gamla Ladugårdslandsbrons yttersidor kläddes med stenmurar vilka kröntes av vackra gjutjärnsräcken med havsmotiv på stolparna tillverkade på Ludwigsbergs verkstad i Stockholm. 1848 var utfyllningsarbetena avslutade och fyra år senare började man att iordningställa den park som kom att uppkallas efter vetenskapsmannen Jöns Jacob Berzelius.